

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceni — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 27 septembra 1935
God. VI — Broj 36

Slovenska solidarnost

Ugledni sofijski dnevnik „Mir“ donose je u jednom od svojih prošlih brojeva članak pod gornjim naslovom od uvažnog dra P. N. Nečeva, a koji mi ovdje u celini prenosim za naše čitaoce u težnji za što boljim međusobnim upoznavanjem, zbliženjem i učvršćenjem bratskih veza i osećanja među našim dvama bratskim narodima. Pored toga, i ovaj članak eminentnog autora dokazuje, da je prošlog junački slet u Sofiju urodio željenim plodovima.

U životu naroda ima skrivenih i javnih pojava s duhovnim vezama i odnosima, koje ne može ni vreme ni različita istorijska sudbina izmeniti niti promeniti. Te pojave ostaju neizmjenjive. Jedan duševan afinitet veže ih nedeljivo i stalno. Taj afinitet deluje nevidljivo kao jedna privlačiva sila, koja održava i krepi život ljudskih individuala, u čijim venama struji jednorodna bratska krv te daje silu i odziv na jedan te isti život, na jednu te istu misao, na jedan duh i nastojanje za uzajamnošću i pomoći.

Prozeti tim osećanjima, oni ostaju bliski i nedeljivi u sreći i nesreći. Narodni instinkt veže ih zajedno. To se najbolje ispoljava u narodnoj rečenici, koja veli: »Krv nije voda«.

Naročito ta krv je ona vez, koja spaja; ona spaja sve Slovence u jednu nedeljivu idealnu celinu, usprkos njihove podeljenosti, istorije i sudbine. Unutrašnje ništa ih ne razdvaja, a sve ih veže zajedno kao rodu braću po krvi, jeziku i duši. Akoprem ih je i vreme i mesto, razdvajalo a sudbina ih raterala jednog od drugog, oni kad se sretnu sve zaborave i bliže se kao da su bili od uvek zajedno. Jedna mistična veza neprikriveno se pojavljuje i daje prostora dubokoj i iskreno srdačnoj radosti, izraženoj u ispoljavanju čuvstava najdragocenijih i najmilijih.

Kad se sretnu, oni se zbliže, oprastaju sebi i tiho se optužuju radi svojih greha, svojih zabluda, od kojih se nisu koristili sami, već njihovi neprijatelji, i to ne samo danas već od vajkada. Sada, kada je prosveta proniknula među narod, kada je istorija pred njima, on najjasnije vidi i sasvim iskreno procenjuje, kakav je njegov duhovni i kulturni gubitak, njegova materijalna i politička šteta. Te štete se ne mogu proceniti a niti predvideti. Ali novo vreme, nov duh ostavlja ih u zaboravu, a na njihovo mesto postavlja novi ideal o bratstvu, jednakosti i slobodi s novim pomlađenim silama, koje su izišle ne odzove već odzove, iz narodnih masa, koje se već bude, emancipišu i postaju jedini tvorci svoje sudbine.

Veza među svima članovima veliko slovenske porodice bila je samo spolja idealna, književna, koja se izražavala samo u političkim i ekonomskim uplivima. Pored ove gradili su se i njihovi uzajamni odnosi. Ovi su bili formalni, hladni, pokriveni jednom hipokrizijom daleko nesvojstvenoj otkrivenoj slovenskoj duši. To je i bio uzrok, da su se braća srodna po krvi i jeziku tako malo poznavala i da su bila jedni drugima tuđa, te umesto da se usmere jedni prema drugima u cilju kultiviranja duha pomirenja, ujedinijenosti i uzajamnosti, oni su se dali zavesti od svojih neprijatelja ka samouništavanju i bratskoj mržnji. Po tom putu ne jedanput Slovenstvo se je uvršćavalo u neprijateljske tabore i vodilo za tuđe ciljeve žestoke krvave ratove. Ti su duboko pomračivali bratski osećaj i razum do najvišeg stepena.

To se opaža svaki put kad god se braća susretnu u svetu i kad se posećuju. Oni su uvek najzaželjeniji i najmilijiji gosti.

Kod svih sastanaka i svečanosti, pojedinačnih i zajedničkih, osobito na posljednjem junackom sletu (u Sofiji) najjasnije i najglasnije istaklo se, kakva su ta čuvstva i koliko su iskrena i srdačna u narodu. S velikom radošću, otvorenim rukama i srcima, s svećem, sa suzama u očima braća su pozdravljena i dočekana od mnogih hiljadite prestonice Bugarske. Hiljade i hiljade gostiju došlo je u Sofiju iz sviju krajeva Bugarske ne da vide svoje Junake, koje dobro poznaju, već svoju braću i sestre Slovence. Za njih bio je taj sastanak jedna radost, jedan događaj,

koji se je burno izražavao u osećanjima i neprikrivenim pozdravima. I u takvom momentu oni zaboraviše svaku žalost, proživeli za vreme razdvojenosti. I to čuvstvo je toliko iskrenije i dublje što su duže vreme bili u zavadnosti i razdvojeni sudbinom.

Među njima umesto poštovanja i ljubavi bile su zavladale vešte mržnje, koje nisu mogle tako brzo da pređu u duboku zaborav. Rane od bliske braće bile su sve to teže, pošto su sezale duboko u duše i srca te su ostajale kao rane neizlečive, a koje su se uzdržavale žive od gorkih uspomena i bratskih suza. Stoga svi Sloveni i kažu: »Rane zadate od braće dublje su«. To je ono što donosi tako polako zbliženje i upoznavanje među Slovenima. Ali usprkos sviju tih zapreka, slovenski idealizam i duh ne jedanput izdignu su se visoko te se pojavili u bratskoj uzajamnosti i pomoći; često oni su postali epohalni, veliki u svojoj snazi i jednodušnosti, što je duboko kosulno nezlubu slovensku dušu i porodilo u njoj čuvstva iskrena i velika, koja se gordo i neprikriveno ispoljavaju kod susretaja.

To se je najbolje videlo na posljednjem sastanku prilikom sleta Junaka, kada su hiljade slovenskih Sokola i Sokolice zanosno, neprisljeno i otkriveno izražavali svoje svete osećaje o nedeljivom bratstvu, poštova-

Zagrebački studenti i hercegovački Sokoli na zajedničkom delu za narod

Na drugom zajedničkom sastanku, održanom koncem avgusta u Mostaru i Nevesinju, predstavnici pokreta akademskog dobrovoljnog rada na selu, koji je poveo i organizovao br. dr. Lazza Popović iz Zagreba, i pokreta seoskih sokolskih četa, koje je organizovao i poveo br. Cedo Milić, konstatovali su, da postoji potpuna srodnost između obaju pokreta, obzirom na to da smatraju »rad na selu najsvetijom službom narodu« (Blaženopočivši Višeski Kralj Aleksandar I Ujedinitelj). Ali to je za malodušne izgledao samo zakon a ne vera, jer se vera belodano oertava samo kroz dela. Ova sumnja bila je potencirana žalosnim iskustvima iz prošlosti i sadašnjosti. Baš u nevesinjskom srezu, kako priča br. Danilo Vuković, videni domaćin iz sela Biograda, država je potrošila tolike svote novaca na javne radove, da bi se mogle napuniti najveće zgrade. Svi ti radovi zapali su, manje-više skupo, i skoro nijedan nije poslužio interesima narodnim. »Modra legija« zagrebački studenti znali su sve to, a tako isto bila im je poznata i Bogom dana oštroumnost, muškost, radenost i junštvo hercegovačkog gorštaka, jer je sudbina htela, da baš na dan 60-godišnjice krvavog ustanka u Nevesinju zaključuje kolaboraciju s tim nepobedivim elementom, kičmom naše čiste rase, pa su sa voljom davljenika, grečivito prihvatili se posla kao kotve spasenja.

Za dvadeset dana trudnog delovanja zagrebački studenti uredili su tu vode ili bolje reći, podigli tri higijenske stakle svetionika. U selu Bojiština postojali izvor žive vode zvanj Ljelinjak. Radi peskovitog tla i stalnih nanosa peska i zemlje, stara stupina menjala je stalno svoje mesto, bežeći na više. Kad je dignut ogromni sloj peska, nadena su tri manja vrela. Da bi se sva tri povezala i dovela kroz dva rezervoara u česmu, koju je trebalo izgraditi od betona, studenti su iskopali 150 m dug kanal u dubini 1 metra, a negde i više, i montirali željezne cevi, koje je poklonila nevesinjska opština, preostale od starog vodovoda »Jezdoša«. Bilo je mesta gde je kanal posecan kroz tvrde litice u živu kamenu. Studenti su tek tom prilikom saznali, što su krvavi članovi. Po još prastarom običaju, po običaju mobe, dolazili su seljaci iz drugih sela da pomognu »modroj legiji«. Jedan od seoskih dobrovoljaca, br. Novica Soldo, pričaore u svom selu, da nije video tvrdih ljudi i radenika iako je mnogo sveta prošao: »Dok krampom komad pečine ne odbije, ne prestaje«.

Za izradu dvaju rezervoara jedne česme i korita za pojenje stoka i pra-

nju i ljubavi. Ovo razveseljuje i duboko zaseca u slovensku dušu, koja koreni i živi ne samo u umovanju političara, već u dušama i srcima narodnih masa. To opće sveslovensko saznanje je probudeno, i ono već glasno kliče i ne traži razdvojenost već ujedinijenost, ne uspomena na tužnu prošlost, već budućnost veliku i srećnu, da ga raduje i spaja u jedan visoki duh bratske solidarnosti i ljubavi, iz čijih nedara će uzniknuti veliko, snažno i jedinstveno Slovenstvo, koje će da radi za dobrobit ne samo svoju nego i za civilizaciju, nepotpunu i jednostranu bez njegovog sudelovanja.

I to će se postići s njegovom dubokom verom u slobodu, ravnopravnost i bratstvo. Slovenstvo je već u probudjenju i saznanju, da to nisu maglovite ideje, ideje uobičajene među narodima, već ideje realne, uzajamne, bliskih i srodnih plemena po krvi i jeziku. Općenito čovečja solidarnost za njih je jedna udaljena mašta, dok je plemenska bliska kao jednorodna i jednokrva. U njoj se dakle vidi razlog za svetu budućnost Slovenstva. To saznanje danas je već činjenica, koja se toliko ušišćeno manifestuje od narodnih masa, a sutra će postati već delo na opće slovenskom istoku. K tome putu su upravljani blagorodni napori Slovenstva, stoga ono već samo traži i prihvaća sve što veže najuže i najbliže, a ne to što ga razdvaja. Bratska skupnost i solidarnost gradi već budućnost svetlu i veliku za čitav slovenski rod. —

nje rublja, kojima će se služiti stanovnici Bojišta i planinčasti iz jednog dela srezoava Stolac, Ljubuški, koji gone stoku na ispašu u Crvanj, potrošeno je 4000 kg cementa. Druga voda, kojom će se služiti selo Batkovići s četiri do pet okolnih sela i svi prolaznici iz Humnina za planinu, koji gone stoku na Morine, Crvanj i t. d., predstavljala malo remek delo. Tu je dugim kanalom povezano devetnaest manjih i većih vrela; najveće među njima daje 60 litara vode u minuti. Na ovom prostoru provedena je drenaža i svi su izvori, kroz tri kanala, dovedeni u rezervoar. Rezervoar je visok tri a širok dva metra. Voda se izliva na tri ispusta u stočno korito duž osam metara, u korito za pranje rublja duž tri metra i u korito za nalevanje burila duž dva metra. Od ove česme iskopan je odvodni kanal dug stotinu metara i visok mestimično 1.80 m. Vodom iz ovog kanala natapaće se sve okolne ledine. Odvodni i odvodni kanal i korita s česmom izređeni su od armiranog betona. Rad je na ovom mestu bio otežan zbog nepropustne zemlje (gnjiljavice), koja se iz kanala nije mogla lopatama izbacivati, već su odvajljivi komadi ostranjivani rukama. Na tom mestu studenti su radili bos i u vodi. Za ovaj rad trebalo je pola vagona cementa i 150 kg željeza.

Na ovom objektu seljaci iz Batkovića, većinom članovi Sokola, pomagali su najsvetrdnije u dovozu peska, kamena i ostalog materijala. G. Jovan Tepurić ustupio je svoju kuću studentima za prenočište, a ostali su se utrkivali, da ih što bolje ugoste i počaste.

Sad se dovršava i treća voda zvana Brborča. Jedna grupa studenata ostaje sve dotle dok posao potpuno ne privde kraju. Nakon dovršenog posla preostala grupa studenata nosi se mišlju da ode peške, preko Crne Gore na Oplenac i pokloni se seni Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja.

Na kraju, dragovoljno ćemo potvrditi, da su se obistinile i u delo provele proroške reči i želje br. dra Lazza Popovića: »Mi smo krenuli da prebrodimo tu daljinu, iz ljubavi i misli, iz kojih su se rodila dela. Došli smo da bi se iz bliza pogledala dva blizanca; pokret seoskih sokolskih četa i pokret radenih studenata, da se nade, vide, sjedine i što korisno, narodu učine«. Zato s mnogo pouzdanja i nade očekujemo, da će oba pokreta nastojati svima silama da se ovaj rad proširi po čitavoj Jugoslaviji.

B. Krčum, Mostar.

Prof. Z. Nejedli:

Tiršev dolazak na praški univerzitet

(Izvadak iz monografije »T. G. Masarik«, knjiga IV »Na praškom univerzitetu«)

Kada je bio sastavljen plan o organizovanju novog češkog univerziteta, nije se s Tiršem ni računalo. Nigde se, barem za vreme priprema, ne spominje njegovo ime, da ma je bio docent tehnike, a lako se na njega moglo naći kad su već iz tehnike bili izabrani i drugi. Ali to se nije dogodilo. Tek kada je plan bio gotov, prijavio se je Tirš sam habilitacionom molbom 20 juna 1882. A tada, čim je prijava stigla, bio je odmah primljen u status osoba lja novog univerziteta, i učinjeno je sve, da bi postao ne samo docent nego i profesor. Zašto?

Tirš je već odavna mislio na akademsku delatnost. God. 1860 to je i pokušao. Tada je odlazio iz Praga njegov profesor R. Cimerman. I tada se je Tirš, koji je 27 jula 1860 doktorirao, htio habilitirati — iz filozofije. Ali ga je prestigao drugi, Cimerman bliži dak, Josip Dastih. Posle su došli šezdesete godine, u kojima je Tirša potpuno zaokupio sokolski rad.

Ali ni tu nije potpuno zaboravio na nauku, samo još više nego filozofiju, ma da ni nju nije posve napustio, gađo je likovnu umetnost. Naročito, kada je g. 1867 video u Minhenu prvi put originale antičkih plastika i ponovno, kao stipendista »Svatobora« g. 1868 u Minhenu, Parizu, Londonu i Berlinu. »Sad će se odlučiti«, rekao je »onda, imaću li dara, koji treba historičar i estetičar likovne umetnosti«, t. j. kako će na njega delovati »majstor nad majstorima«, Fidija. A Fidija je rekao — da!

Zato, kada je 1869 držao, da je u Sokolu »Godom olimpijskim« i »Temeljima telovežbe« završio svoj rad, zaključio je da radi i na ovom polju, jer navodno nema još ni najmanje volje da sada, nakon dovršenog rada, legne u grob. Tada dolazi 28 avgusta 1872 god. do braka s Renatom Fignerovom, u toj struci glavnom njegovom saradnikom i inicijatorom. I tako tada niču poznata njegova dela »O uslovima razvika i uspeha delatnosti umetničke« i »Laokoon, delo rimskog doba«, njegova kasnija habilitaciona dela, te on u javnosti postaje g. 1874 predsednik likovnog odbora Umetničke besede i član komisije za ukras Narodnog pozorišta. I prof. Durdjik, kada je g. 1874 preduzeo plan da izda veliku češku estetik, za koju je sam napisao »Opću estetik« i »Poetiku kao estetiku pesničke umetnosti«, pozove Tirša, da za isti ciklus napiše »Estetiku likovnih umetnosti«.

I tako je Tirš imao do habilitacije, ali sada iz historije likovne umetnosti, samo korak. Ali je oklevao. Čekao je dok bude pozvan. I to se je desilo g. 1879. Prof. Hostinski, i ovdje inicijator i pomagač drugima, izneo mu je, da studenti tehnike traže docenturu historije likovne umetnosti, a to mu je rekao Braf, koji im je za to trebalo da izradi poseban promemorij. I pozvao je Tirša da traži docenturu. Tako je imao Tirš i onaj vanjski poticaj. Ali molba studenata na tehniči nije dolazila i tu je Tirš, računavši da je to radi neke promene, odlučio, da traži habilitaciju ne na tehniči nego na univerzitetu, tada još nerazdeljenom. To je bila greška, kako se kasnije pokazalo, i Tirš je time sebi načinio mnogo neprilika. Na univerzitetu su odlučivali u ovoj struci Nemci, a ti su znali Tirša samo kao Sokola, ali nikako kao pisca. A to je kod njih bila vrlo mala preporuka. Njihov sud je bio skoro porazan »Laokoon je«, izjavio je prof. Peterson, klasički arheolog, a habilitacionom radu Tirševom, »rad diletantski, autor uopće ne zna novija mišljenja« i slično. »Svaki univerzitet bio bi diskreditiran, ako bi ovaj spisak primio za habilitacioni rad«. — I Hubert Janiček, profesor historije umetnosti, koji je ocenjavao ostale Tirševе spise, ma da uopće nije znao ni češki, nego mu ih je prevadao jedan slušač, izrazio se je slično. Tirš tamo navodno »priča« (plaudert) o državama i njihovoj brizi za umetnost, o poeziji, o glazbi, ali znanosti u tom nema nikakve, samo nešto žurnalističkih fraza. I na temelju ovih kritika bila je Tirševa molba odbijena, ma da se je tome protivio češki deo zbora

Tirš se je za to vratio prvome planu i predao u januaru 1880 god. molbu na češku tehniku, gde je naravski bio drukčije primljen. U komisiju su bili izabrani 13 januara 1880 god. arhitekt Josip Sule i Jirži Pacold i iz filozofskog fakulteta kooptiran Josip Durdjik. Nakon njihovog mišljenja, 13 aprila 1880 g. i habilitacionog kolokvija 24 aprila, odobrio je zbor jednoglasno Tirševu habilitaciju 25 maja. Tu se je pokazalo, kakva je greška bila onaj Tiršev pokušaj na univerzi. Ministarstvo je znalo za poraznu kritiku univerzitetskih stručnjaka, i za to nije bilo nikako voljno da habilitaciju potvrdi. Najpre je zatražilo izveštaj namesništva o Tiršu, misleći, da će ga iz političkih razloga moći odbiti. Ali namesništvo nije javilo, da »iz moralnih i gradanskih razloga« nema protiv Tirša nikakvih zapreka. Pozvan je dakle 29 juna 1880 prof. Janiček da kaže svoje mišljenje, onaj, koji je već Tirša lane pokopao, i on se je i sada slično izrazio i priključio još i presudu Petersonovu. Nato je ministarstvo 16 jula odbilo molbu, pozivajući se na votum univerziteta, jer da nije dozvoljeno da se za tehniku uzima drugo merilo nego za univerzitet. Ali tehnička nije sustala. Izradila je oštar protest da ministarstvo zapostavlja tehniku univerziteta, kada njen votum smatra manje važnim nego ovaj univerziteta. I zatražilo je ponovni postupak. Ministarstvo se je doista branilo, da to nisu nikakvi novi argumenti, da više nema akta i sl. ali se na kraju nije odbranilo, i 7 juna 1881 bila je Tirševa habilitacija na tehniči potvrđena.

Takav je bio historijat Tirševog akademskog puta pre osnutka češke univerze. I zato, barem iz početka, radi nekih bivših zapreka — bilo je pronađeno, da je bolje »quieta non movere« — to pitanje, jedno srećno rešeno, iznova ne dirati. Tirš je postigao docenturu, makar na tehniči, a pokretajući celo pitanje iznova samo radi ponovne docenture na univerzi, nije izgledalo dosta oportunistim. I Kvičala, glavni faktor u toj stvari, sudio je tako, i zato Tirš u prvom rasporedu fakultetskih sila i stolica nije bio uzet u obzir. Ali je nešto drugo bilo kada se je Tirš prijavio.

A tu je naprotiv onome što je prethodilo, bilo isključeno da ga se odbaci, jer bi to značilo, da je i češka strana potvrdila votum Nemaca, čime bi Tirš kao naučenjak bio definitivno pokopan. Ali za to nije bilo ni stvarnog razloga, jer nije bilo ni najmanje sumnje, makar ko o pojedinostima sudio kako htio, da je Tirš bio čovek veoma nadprosecno naobražen, i da neće biti na štetu nego na korist univerzi.

Zato je odmah bilo odlučeno da se habilitacija provede. Ali kod toga su vodeni pregovori tako, da se ne diralo, što se nije smelo dirati. Kada je Kvičala u ime komisije koja je bila izabrana pred ferijama (Kvičala, Durdjik, Gol) podneo u zboru 12 oktobra izveštaj, nije govorio o odnosnom Tirševom spisu. To je baš bila bolna točka prošlog pregovora, to prosudivanje, ovog ili onog spisa, i izgleda da nisu samo Nemci sumnjali o vrednosti nego o naučnoj prirodi Tirševih spisa. Tirš stvarno nije bio istraživač u smislu akademskih historičara umetnosti. On nije bio za sada predložio samo jedno jedino delo kao specijalno habilitaciono, nego celi zbir svojih dela i pozivao se na celu svoju općenito poznatu delatnost. A tako je glasio i Kvičalov referat. S naročitom je hvalom izdigo Tirševе izložbe, njihovog bogatstva i instruktivnosti, dalje Tirševе poznate zbirke fotografija i rezova kao odlična pomagala u nastavi i sl. Zbor je to tako i razumeo, i izveštaj komisije bio je jednoglasno odobren.

Odmah nedelju dana iza toga, 19 oktobra 1882 g., održan je habilitacioni kolokvij, s punom ozbiljnošću prvog takvog kolokvija na novom fakultetu. Ispitivao je napre Kvičala (pitao je za Plinijev izveštaj o »Laokoonu« i za odnos Homerov prema grčkom vajstvu, onda Durdjik (iz opšte estetike), i konačno Gol (o istorijskoj osnovi stare umetnosti). I rezultat bio je proglašen tako zadovoljavajućim, da je po predlogu komisije profesorski zbor jed-

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Sestra Renata Tirševa o stanju Sokolstva u Slovačkoj

Nedavno je jednom prilikom s. Renata Tirševa izjavila svoje mišljenje o sokolskom radu u Slovačkoj. Kako je poznato, zanimanje za sokolski rad u tom delu bratske Češkoslovačke počelo je da se budi tek po oslobođenju. Razine i mnoge teškoće moralo je češkoslovačko Sokolstvo da svlada u mnogim svojim mladim sokolskim jedinicama pre nego što je ojačalo i učvrstilo svoje redove u tom delu svoje zemlje, a na izvesne teškoće nailazi se još i danas. Kako smo već izvestili, broj sokolskih pripadnika u Slovačkoj iznosi sada oko 40.000, učlanjenih u 150 društava i četa. Za narednu godinu priprema ČOS velike izlete članstva iz Češke i Moravske u slovačke krajeve, u cilju međusobnog upoznavanja i učvršćenja sokolskih veza. I baš obzirom na posebne prilike koje vladaju u Slovačkoj i na neophodnu potrebu što življe sokolske akcije u tim krajevima, s. Renata Tirševa izjavila je sledeće:

»Sokolstvo je u Slovačkoj mlado i, čini mi se, da se još nije potpuno uživeo u tamošnje prilike. Među postankom Sokolstva u Češkoj i onim u Slovačkoj opaža se jedna važna razlika, naime, da se je Sokolstvo u istorskim krajevima razvijalo postupeno i samo od sebe, dok je u Slovačku došlo već kao izgrađen pokret. I radi toga svog gotovog značaja Sokolstvo još nije moglo, recimo otvoreno, da se potpuno uživi u slovačke prilike. Doduše nema načelnih razlika, ali da sokolska stvar u svom širokom demokratskom poimanju zahvatiti i najšire slojeve naroda, moraju faktori toga kraja potražiti put i način, kojim bi se sokolska misao lakše i razumljivije približila osećajima i značajju slovačkog naroda. Takvo približenje, naravno, a da se ne naruše temeljna sokolska načela, veoma nam je potrebno. To nije potrebno samo radi širenja sokolske misli među braćom Slovaca, već i radi općeg produbljivanja nacionalne svesti i narodne saradnje, a za što ima Sokolstvo na svaki način dalekosežni značaj.«

Sokolski izleti u god. 1936 imaće dakle vrlo duboko značenje. Na tim izletima braća i sestre neće samo imati prilike da upoznaju lepote slovačke zemlje već će također i moći videti, kako se mora sokolski raditi u krajevima, gde od pred 2 decenija uopće nije bilo dozvoljeno sokolski misliti, a kamoli sokolski raditi. Izlet će ujedno biti i jak potstrek svojoj braći i sestrama, koji su prvi prešli da rade na sokolskoj njivi u Slovačkoj.

Medužupska lakoatletska takmičenja moravskih župa u Brnu

U subotu dne 28. o. m. održaće se međusobno takmičenje svih Moravskošleskih sokolskih župa u raznim granama lake atletike. Takmičenjima će učestvovati najbolji sokolski takmičari iz Moravske i Šleske. Za ova takmičenja prijavile su se župe: Hanačka, Kralja Jurja, Miličova, Moravskošleska, Olomuška, Pernštejska, Severo-moravska, Švecova, Valaška, Palackoga te obe brnske župe: Mahalova i Vanjičkova.

Rezultati raznih takmičenja ČOS

Prošla nedelja bila je bogata na raznim takmičarskim priredbama ČOS. U raznim igrama, bojnim takmičenjima, kanoistici i t. d. takmičili su se mnogi sokolski takmičari o prvenstvu.

Najpre ćemo spomenuti bojno takmičenje članova u blizini Praga, kome je učestvovala 21 četveročlanska momčad, među kojima je prvenstvo u svladanju raznih zapreka i teškoća te u streljanju odelila župa Ještjedska, dok je drugo mesto pripalo društvu Jihlavi, a treće župskoj momčadi Sladkovskoga. Među učesnicima na ovim takmičenjima bile su i razne župske i društvene vrste, među kojima također i iz nekih praških društava.

Istoga dana održala su se takmičenja u kanoistici i u kajacima, i to na Vltavi u Pragu. Takmičili su članovi i članice na razne načine. Postignuti uspeh bio je vrlo dobar.

U Klatovima na Šumavi takmičile su se opet sve pobeđničke vrste pojedinih župskih skupina ČOS za prvenstvo ČOS u tenisu. Svega su bile 4 četvorice, koje su nastupile u konačnom takmičenju na igralištu tenisa klatovskog Sokola uz veliko učešće građanstva. Prvenstvo u tenisu za god. 1935 odelila je momčad Sokolskog društva u Pečkama, drugo mesto momčad Praškog Sokola, a treće dosadnji prevak ČOS Sokolsko društvo u Klatovima.

Takmičenja je vodio član načelnštva ČOS br. Moulík.

Odbojka među članstvom češkoslovačkog Sokolstva ima vrlo mnogo privrženika. Zato i nije čudo, što je poslednje takmičenje o prvenstvo, koje je održano prošle nedelje 22. o. m., privuklo u Košice, u Slovačkoj, pored takmičara, i mnogo drugih ljubitelja ove igre. Dosadnji prvak češkoslovačkog Sokolstva u odbojki bilo od god. 1924 dalje uvek Sokolsko društvo u Kromeržizu. Od sedmero vrsta, koje su kao svoje prvake poslele na ovo takmičenje u Košice razne župske skupine ČOS, Kromeržiška je momčad i ove godine opet, po osmi put, odnela pobeđu u ovoj igri. Ova pobeđnička vrsta posetila je već dva puta i Jugoslaviju, kada je u Mariboru i u Osijeku pobeđila našu saveznu vrstu u odbojki.

Nadalje su održana i takmičenja članova u hazeni, i to ove godine u Prostějovu, u Moravskoj, gde je za ovu igru i najprikladniji stadion. Hazena, kao vrlo raširena igra među sokolskim članstvom, mnogo se gaji i zato takmičenja u ovoj igri pokazuju veoma lep uspeh, i to ne samo po lepoti igre, već i po izvršnoj disciplini među takmičarima. Zato su i ovoga puta ova takmičenja u Prostějovu bila izvanredno zanimiva. Pobeđu na ovim takmičenjima ponovno je odnela momčad Sokolskog društva Svinov kod Vitkovice. Drugo mesto postiglo je praško društvo Vinohradi.

Medugradska takmičenja češkoslovačkih Sokolika

Na medugradskom takmičenju češkoslovačkih Sokolika iz Praga, Brna i Bratislave prvenstvo odnela je vrsta iz Brna s 591 tačkom, zatim sledeća vrsta iz Praga s 561 tačkom, a kao treća je vrsta iz Bratislave, koja je postigla 328 tačaka. Najbolja između takmičarki bila je s. Halupova iz Brna, koja je postigla 200 tačaka, druga je s. Hržebržinova iz Praga. Najbolji postignuti rezultati jesu sledeći: u trčanju na 100 m bila je prva s. Vítmajerova iz Praga, koja je polučila vreme od 13,5 sek.; sestra Kincelova bacila je kuglu 9,78 m; s. Halupova iz Brna bacila je koplje 31,26 m i skočila u vis 135 cm, a s. Hržebržinova iz Praga skočila je u dalj 454 cm.

Razne vesti iz slovenskog Sokolstva

Župa Miličova nedavno je izvela svoj tajni župski slet, kome je učestvovalo preko 500 članova i članica. U subotu društva su preduzela prema dobivenim uputstvima propisane izlete u određene krajeve, gde su stigavši prenočila i drugi dan rano u jutro uputila se na sabirališta okruženja. Okružja pak su nato zajednici sa svih strana stigla na župsko sabiralište, gde je nakon počinaka od 1 sata počelo zajedničko župsko vežbanje, posle čega je župski delegat održao nagovor. Posle podne Sokoli su se malo pozabavili i zatim se povratili svojim kućama. Pojedina društva morala su prevaleti put od 30—40 km.

Pri t. zv. obranbenim pripremama po raznim sokolskim društvima dogodilo se je da su nekiji hteli izvesti vežbanje na potpuno vojnički način pa čak i vojničke vežbe. Pretsedništvo ČOS smatralo je radi toga potrebnim da zabrani slične priredbe, koje prekoračuju sokolski okvir predvojničkog vaspitanja.

Slovenski odbor pri pretsedništvu ČOS sastavljen je ovako: pretsednik je br. dr. Njemeček, potpretednik br. Kepl, tajnik SSS, a kao izvestici za slovenske sokolske saveze određeni su: za jugoslovensko Sokolstvo potstarešina ČOS br. Truhlarž, za poljsko br. Kepl, za rusko br. Obratilek, za bugarske Junake br. Benda i za Lužičke Srbe br. Zmeškal.

ČOS namerava da pošalje u Bugarsku jednog prednjača i jednu prednjačicu sa zadatkom da prouče idejnu i tehničku stranu bugarskih Junaka.

Sednica Vibora ČOS održaće se, kako se predviđa, u Pragu dne 14 i 15 decembra. Pre sednice Vibora održaće sednice razni drugi podređeni forumi, kao muški i ženski prednjački zborovi, prosvetni odbor, zbor sokolskih urednika i t. d.

U Olomucu održaće se 29. o. m. IV Tiršev dan, kome će učestvovati pored Sokolstva također i pripadnici DTJ, vatrogasci, vojska, narodna garda, seljački konjanici, Češkoslovačka obec legionarska, Savez oficira, Gradski prosvetni odbor i Češka sportska družina. Proslava kao i takmičenja održaće se na stadionu olomuškog sokolskog društva.

(Nastavak sa I strane)

noglasno priznao celi kolokvij potpuno dovoljnim i odustao od pokusnog predavanja. A dekan je još istog dana ostupio akt ministarstvu s molbom, da bude što pre rešen, da bi Tirš mogao još u ovom semestru početi s predavanjima. To se je i desilo: 10. novembra 1882. g. bio je Tirš potvrđen, i još tog meseca počeo je s predavanjima. Njegovo pristupno predavanje bilo je

»O značenju studija historije staro umetnosti« (izišlo u Časopisu čs. muzeja 1883). Na to predavanje došao je veliki broj slušalaca, i izvan univerziteta, da je prostrana dvorana jedva bila dovoljna da ih primi. Kada se je Tirš pojavio, bio je pozdravljen s poklicima »Zdravo« i »Živeo«, i nakon predavanja svi su mu oduševljeno čestitali i priredili ovacije.

(S češkog preveli: Ing. Kl. - Lj. Č.)

Jedno visoko bugarsko priznanje

Prilikom VIII sleta bugarskih Junaka u Sofiji, naš poznati i agilni sokolski radnik brat Vojislav Bogičević poklonio je preko Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije bratskom Savezu bugarskih Junaka, kao i svim junačkim oblastima, po jedan primerak svog odličnog dela, »Priručnik za sokolske prednjake«, IV izdanje. Jedan pak primerak tog svog dela, u naročitoj povezu, brat Bogičević namenio je Nj. Vel. Caru Borisu, pod čijim je pokroviteljstvom i održan ovaj sjajno uspeli slet.

Pred kratko vreme brat Bogičević primio je iz Sofije, od Dvorske kancelarije, veliku sliku Nj. Vel. Cara Borisa s Carevim autogramom i pismo sledećeg sadržaja:

»Ljubezni Bogičeviću!

S istinskim osećajima zadovoljstva podneo sam izveštaj Njegovom Veličanstvu Caru o Vašoj ljubeznosti, koju ste izrazili darivanjem Vaše knjige: »Priručnik za sokolske prednjake.«

Njegovo Veličanstvo Car odzvao se je Vašoj pažnji s iskrenošću i zadovoljstvom, te mi je naredio da Vam isporučim Njegovu blagodarnost i srdačne pozdrave, a kao spomen na Vaše učešće na junačkom sletu u Sofiji šalje Vam priloženu fotografiju.

Primite iskreni pozdrav.

Panev,

Načelnik Kancelarije Njegovog Veličanstva Cara«

Sestre na delo!

Na zboru župskih načelnika i načelnice, održanom dne 21 i 22. o. m. u Beogradu, ostvarila se je naša dugotrajna želja, da se naime jasno i tačno označi položaj žene u Sokolstvu.

Po načelu sokolske jednakopravnosti ima članstvo, bez obzira na spol, jednake dužnosti i jednaka prava, kao što za svoj rad snosi i jednaku odgovornost.

Na osnovu toga načela izradiće se svi pravilnici i poslovni u novoj knjizi »Ustrojstvo Sokola Kraljevine Jugoslavije«, koju će uskoro izdati uprava Saveza.

Zena ima da vodi ženu! Ona sama ima da priprema, izvršava i vodi javne nastupe ženskih odeljenja i tečajev, ona ima da nadzire rad u ženskim odeljenjima, da vodi računa o tome radu, da na nadležnom mestu izveštava o radu žene u Sokolu te da snosi i odgovornost za taj rad.

O općem vaspitanju svega članstva raspravlja se na zajedničkim sednicama, a o stvarima pak koje se odnose samo na jedan spol, sednice se drže odvojeno po spolu.

Provedba ovih načela u čitavoj našoj organizaciji moraće da se izvrši postepeno i prema stvarnim prilikama koje vladaju u pojedinim krajevima.

Naša prva briga treba da bude da uzgojimo, ukoliko nam još nedostaje, toliko stručno i razume se također i moralno sposobnih prednjačica, da bi imale na čelu svih naših jedinica, i to od najviše do najniže, savesne i mar-

live načelnice, koje će biti kadre da samostalno vode ženska odeljenja.

Znamo, da će to u početku biti teško i da će se možda u i tamo počinjati greške, ali znamo također i to, da će na taj način sestre steći potrebno iskustvo, dobiti volju i imati veselja za rad, a ujedno kod njih će se na taj način podići samosvest i savestnost. — Jednakopravni odnosi načelnika i načelnice obezbediće tako i načelnice potrebnu autoritet među poverenim joj članstvom.

Na sadanjem zboru župskih načelnika i načelnica braća su pokazala mnogo razumevanja u ovom pogledu, a što je u našim redovima uzbudilo radost i zadovoljstvo.

Mi ćemo uložiti sve svoje sile da dokažemo, da je posve opravdano poverenje, koje nam je ukazano. Mi ćemo podići nivo ženskog članstva, njihovo vodstvo u vežbaonicama i na vežbaljima te u javnosti na što moguće viši stepen. Također i u našem porodičnom krugu mi ćemo posvetiti punu brigu sokolskom vaspitanju naše dece.

Zena je važan činilac pri vaspitanju omladine, a time i naroda. Sestre! Ljubimo lepotu, istinu i čistotu srca, budimo odvažne! Izvršavajmo savesno svoje zadatke kao Sokolice - vaspitačice na korist naroda, države i Slovenstva!

Sestre, na delo!

Elza Skalar,

načelnica Saveza SKJ

Natečaj

za prijem slušača u školu za telesno vaspitanje

I

Na osnovu Uredbe o školi za telesno vaspitanje O. Br. 6329 od 4. septembra o. g. i rešenja g. Ministra fizičkog vaspitanja naroda O. Br. 6671 od 18. septembra o. g. primiče se ove godine 50 slušalaca u školu za telesno vaspitanje u Beogradu u odeljenje građansko, i to 34 muških i 16 ženskih, kao i 20 slušalaca oficira vojske i mornarice u vojno odeljenje škole.

Škola počinje od 1. novembra, i traje 2 godine za građansko, a 1 godinu za vojno odeljenje.

II

Kandidati građanskog odeljenja koji žele da budu slušaoci ove škole moraju ispunjavati ove uslove:

1) Da su državljani Kraljevine Jugoslavije.

2) Da su potpuno zdravi i sposobni, što će utvrditi lekarskim uverenjem lekara, priloženim uz molbu za prijem, a sem toga i lekarsko-komisiskim pregledom prijemne komisije škole za telesno vaspitanje.

3) Da su najmanje dobrog vladanja.

4) Da nisu stariji od 25 godina.

Za osnovu računavanja godina starosti uzima se cela kalendarska godina u kojoj se kandidat javlja za prijem (može i u januaru ove godine navršiti 25 godina).

5) Da od školskih kvalifikacija imaju svršenu srednju, ili njoj ravnu, školu sa svedočanstvom o položajnom ispitu zrelosti, odnosno diplomskom ispitu.

6) Da su neoženjeni (neudate).

7) Da imaju odobrenje roditelja ili staraoca, potvrđeno od nadležne vlasti, da mogu stupiti u ovu školu. U

ovom odobrenju roditelji ili staraoci izjavljive da će svakoga meseca uplaćivati sumu za izdržavanje u školi, koju povremeno bude određivao Ministar fizičkog vaspitanja naroda. Suma uloga za izdržavanje ne može biti veća od 500.— dinara. U ovu sumu uračunava se i školarina iz Tar. br. 318 a) Zakona o taksama.

Sest kandidata siromašnog stanja a vrlo dobrog učenja i vladanja, po predlogu direktora škole, biće oslobođeni od uloga za izdržavanje.

8) Da se u svojoj molbi obavežu, da će po svršetku škole za telesno vaspitanje služiti u državnoj službi — na poslovima radi kojih su u ovoj školi studirali, najmanje 4 godine. Izuzetno može se odobriti mesto državne službe isti toliki rad po odredbama Zakona o obaveznom telesnom vaspitanju u prazničnim tečajevima.

9) Pri jednakim kvalifikacijama muških prvenstveno pravo izbora imaju rezervni oficiri, ili bar da su otišli kadrovski rok u vojsci.

III.

Kandidati koji ispunjavaju gornje uslove, a žele da kao slušaoci stupe u školu za telesno vaspitanje, svojeručno napisane molbe dostaviće neposredno Ministarstvu fizičkog vaspitanja naroda najdalje od 15. oktobra o. g. Molba treba da bude snabдевana propisanim taksenom markom od 5 dinara.

Uz molbu svaki kandidat da priloži sledeća dokumenta:

1) Svedočanstvo o tome da je zaista državljani Kraljevine Jugoslavije.

2) Lekarsko uverenje da je potpuno zdrav.

3) Uverenje policijske vlasti o vladanju.

4) Krštenicu.

Ako koji kandidat ne može da pribavi krštenicu iz razloga što su crkvene knjige za vreme rata uništene, dužan je da pribavi uverenje svoje opštine, potvrđeno od policijske vlasti, o danu, mesecu i godini rođenja kandidata.

5) Školsko svedočanstvo.

Kandidati studenti univerziteta, pored svedočanstva o ispitu zrelosti podnose indeks, ili uverenje da su studenti. Kandidati sa diplomom svršenih učiteljskih škola ili trgovačkih akademija i ostalih škola ravnih srednjim školama, ako su od vremena svršetka škole do dana natečaja (konkursa) bili bez postavljenja (nezaposleni) navešće u molbi šta su za to vreme radili, a ako su radili u privatnim udruženjima i ustanovama, molbi će priložiti o tome i uverenje tih udruženja i ustanova.

6) Kandidati koji su bili članovi vežbaćih vitezkih, sokolskih ili sportskih udruženja priložiti molbi dokumenat udruženja iz koga će se pored ostalih podataka videti, od koga je dana vežba; prekid i nastavak vežbanja; ako su sem vežbanja bili i funkcioneri (časnici) udruženja, navesti koje vrste i koliko vremena.

7) Pismeno odobrenje roditelja ili staraoca, potvrđeno od policijske vlasti, kako je navedeno u stavu II tač. 7.

Odobrenje roditelja (staraoca) doslovno treba da glasi:

ODOBRENJE

Mome sinu (štićeniku) N. N. odobravam da može stupiti u školu za telesno vaspitanje, a obavežujem se da ću školi svakoga meseca dostavljati, po čl. 15 Uredbe o školi za telesno vaspitanje u Beogradu, određenu sumu novaca za njegovo izdržavanje u školi.

Za ispunjenje ove obaveze jamčim moralno i svojom pokretnom i nepokretnom imovinom.

Datum 1935 god.

Mesto

(Svojeručni potpis prezime, ime i zanimanje roditelja ili staraoca.)

Napomena: Roditelj (staratelj) sirotnog stanja, čiji sin (kći) (štićenik) ispunjava uslov za oslobodenje od uloga za svoje izdržavanje u školi (čl. 15 Uredbe o školi za telesno vaspitanje) u odobrenju da može stupiti u školu za telesno vaspitanje, mesto gore navedene obaveze u plaćanju sume za izdržavanje, stavlja:

»Molim da se moj sin (kći, štićenik) oslobodi plaćanja uloga za izdržavanje.« Podnosioc obaveze molbe u odobrenju, prilaže molbi i uverenje o sirotnom stanju.

8) Uverenje poreske vlasti o veličini neposrednog poreza roditelja (oca i matere) i kandidata ako je porezom zadužen.

Molbu sa napred označenim dokumentima kandidat dostavlja preporučenim pismom neposredno Ministarstvu fizičkog vaspitanja naroda od 15. oktobra 1935 god. U svakoj molbi ima se navesti ispod potpisa tačna adresa kandidata (mesto, srez, banovina, ulica i broj stana).

Molbe kandidata dobijene posle 15. oktobra ove godine neće se uzimati u postupak.

IV

Svi kandidati čije molbe sa dokumentima ne budu vraćene imaju se lično javiti Ministarstvu fizičkog vaspitanja naroda 27. oktobra ove godine u 8 časova koga će se dana izvršiti lekarsko-komisiski pregled.

Kandidati ocenjeni: zdravi i sportsobni polagaće prijemni ispit.

V

Ovaj ispit obuhvata praktično vežbanje kandidata u sledećim disciplinama:

a) muški: 1) trčanje 100 m; 2) trčanje 1500 m; 3) skok u visinu sa zaletom; 4) skok u daljinu sa zaletom; 5) bacanje kugle; 6) vrtuljo; 7) razboj.
b) ženski: trčanje 100 m; 2) skok u visinu sa zaletom; 3) skok u daljinu sa zaletom; 4) bacanje kugle (boljom 4 kg.); 5) vrtuljo; 6) krugovi.

Posle završenih prijemnih ispita saopštiće se svima kandidatima, koji su od njih ispunili sve uslove i koji će biti primljeni za redovne slušaoca. Ovo će se izvršiti 31. oktobra od 12 časova.

Kandidati primljeni za redovne slušaoca istoga dana primaju se u internat.

Za prijemni ispit kandidati donose sokolsko i lakoatletsko vežbačko odelo, trenirku i obuće.

VI

Redovni slušaoci za telesno vaspitanje ne mogu u internat unositi ništa više no: svakodnevno odelo (najviše tri para) 4 preobuke (rublje), pribor za upunjanje, čišćenje odelja i obuće i kupanje; trenirku i odelo za vežbanje.

VII

Izvod iz Uredbe o školi za telesno vaspitanje u Beogradu:
Škola za telesno vaspitanje više je stručna škola za: spremanje nastavnika telesnog vaspitanja za sve škole i stručnjake za pojedine grane telesnog vaspitanja. Internat je uređen sa posebnim odeljenjima građanskim i vojnim.

Nastava obuhvata gradiva iz nauke: o vežbanjima, zdravlju, vaspitanju i upravljanju.

Sako odeljenje ima starišinu; za žensko odeljenje starišina i lekar su žene.

Na kraju svake školske godine polože se godišnji ispit, a na kraju školovanja diplomski ispit.

Svršenji slušaoci postavljaju se za nastavnike telesnog vaspitanja u svima školama, kao pripravnici VIII položajne grupe, a mogu napredovati do IV grupe I stepena zaključno.

Plan i program nastave predviđa

jednomesečni tečaj slušaoca za zimске sportove, a jednomesečni letnji tečaj za sportove na vodi, kao i najmanje jednomesečni odmor u toku svake godine.

Diplomirani filozofi, đaci učiteljskih, trgovačkih i ostalih škola ravnih srednjoj školi, sa diplomom škole za telesno vaspitanje, imaju prava prvostepenog postavljanja koja im daje diploma onih škola koje su uspešno završili pre stupanja u školu za telesno vaspitanje, pod uslovom da pored redovne službe imaju i časove nastave telesnog vaspitanja u školama ili prazničnim tečajevima.

Veslanje i plivanje u primorskim sokolskim društvima

Nemoguće je gotovo shvatiti nehanja za plivanje i veslanje, koji se do nedavna opažao kod sokolških društava u mestima našega Primorja i otoka. Ova društva, uza sve i te kako povoljne uslove, koje im pruža njihov položaj na moru, nisu iskoristivale ove prednosti gotovo nikako, čak nisu pokazivala razumevanja za gajenje ovih grana telesnog vežbanja niti u onoliko meri, u kojoj su to činila nekoka društva u unutrašnjosti uz daleko lošije uslove za njihov razvoj.

Tek godine 1933, nakon priličnih poteškoća, uspeła je župa u svojem nastojanju da potakne društva na rad i u ovim pravcima. Dolazak br. dr. Marijana Tomasića u Rab dao je jaki potstrek u tom nastojanju načelnika župe, tako da još iste godine dolazi do prvog nastupa župskih društava u Rabu — natecanja u plivanju i veslanju kod kojih sudeluju u svemu 4 društva. Posebno izgrađenih veslačkih čamac nije bilo, već je natecanje obavljeno običnim ribarskim čamcima, pa ipak su već ovog puta postignuti za početak zadovoljavajući rezultati. Pobedu u veslanju odnelo je, naravno, društvo Rab, koje je najintenzivnije vežbalo. Plivanje dalo je također rezultate, koji su nam bili dokazom, da se sistematskim gajenjem ovoga sporta mogu postići vrlo lepi uspesi, te su nam dali potstrek za daljnji rad.

Već 1934 godine na natecanju u Novom Vinodolskom, natecanje se vršilo u 2 čamca, nabavljena uz velike žrtve po Sokolskom društvu Rab. Kod ovog natecanja sudelovalo je 5 društava, od kojih su se natecala dva po dva. Kod natecanja izabila je neka razlika zbog činjenice, što osim društva Rab u tim čamcima nisu trenirala ostala društva, ali se ipak pokazao znatni napredak. Ove pak godine održano je natecanje u plivanju i veslanju 25. avgusta u Crikvenici, pred i na plivalištu novog Sokolskog doma.

Uspeši ovog natecanja lepi su, i mi moramo svim silama nastojati da ih iz godine u godinu povećamo. Ne samo što se redovitim plivanjem i veslanjem razvijaju mišići i jačaju pluća, već je to i najprikladniji način, da se sokolska omladina zadrži na okupu i za vreme letnjih meseci, kad o redovnoj vežbi u sokolanama ne može biti govora.

Na osnovu stečenih iskustava župa je izdala okružnicu društvima, kojom ih poziva na osnivanje plivačkih i veslačkih sekcija. Dužnost je tih sekcija biti, da već sada povedu brigu o tome, kako će se na proleće, čim vre-

ljenske prilike dozvole, odnosno čim rad u sokolanama zastane, naraštaju i članstvu omogućiti da redovito vežbaju, naime, da im se pruži sve uslove za povoljan rad.

Zadnji uspeši ženskog naraštaja i članstva pokazali su, da za plivanje i za veslanje u ovim kategorijama imade jakih pobornika, pa stoga neka se tu ne pravi razlika, već se i ovima posvećuje ista briga i pažnja kao i muškom naraštaju i članstvu.

Za gajenje ovih sportova ne treba ne znamo kakovih žrtava. Za plivanje u manjim mestima imade svugde prilike, a u gradovima pak moraće se to pitanje nekako urediti s postojećim kupalištima. Glede veslanja za prvi početak biće dobar svaki čamac. Još ove godine župa će nabaviti jedan čamac, društvo Kraljevica gradi jedan, a društvo Crikvenica nabaviće 2 čamca, tako da će s čamcima društva Rab biti doskora u župi 6 propisnih čamaca, što će na narednim natecanjima omogućiti istodobno natecanje šestoro momčadi i time pojačati draž i zanimivost samih natecanja. Nadamo se, da će Savez SKJ poći na ruku župi u tom nastojanju i poraditi na tome, da se nabavi što više čamaca. Razumevanje važnosti plivanja Savez dokazuje organizovanjem plivačkih tečaja za vodnike, pa stoga molimo, da sa svoje strane pozove društva u mestima na moru kao i ostala koja imaju dovoljno uslova za razvoj plivanja i veslanja, na što marljivo rad, tako da narednih godina bude na natecanjima što veći broj društava, osobito primorskih, a ne da se broj natecatelja pojedinih župa ograničuje na 4 ili 6 odelu.

Osim očitih koristi koje vežbačima pružaju plivanje i veslanje u pogledu telesnog razvoja, važnu ulogu igra i privlačivost plivačkih i veslačkih utakmica. Sokolski čamci pak u velikom broju bili bi pogodni ne samo za uspešna natecanja već i za priredivanje javnih sokolških nastupa — slikovitih vežba na moru. Moralnu i materijalnu korist takovih priredaba ne treba posebice isticati već obzirom i na činjenicu, što bi istima mogli prisustvovati brojni stranci, koji letuju u našim kupalištima, a kojima ova, to moramo priznati, u društvenom pogledu ne pružaju niti izdaleka ono, što im mogu pružiti druga inostrana kupališta i letovališta.

Ako itko, a to je Primorac u prvom redu pozvan, da se istakne i pruži najbolje u tim granama sporta, pa zato, braćo, na rad svom ustrajnošću i voljom i uspesi neće izostati.

Službena saopćenja

O korišćenju Uredbom o oslobođenju od poštarine

Svim bratskim sokolским jedinicama!

Uredbom o oslobođenju od poštanskih taksa od 13 juna 1932 godine »Službene novine« od 25 juna 1932 g. pod Dj. tačka 5 pomenute Uredbe oslobođeni su u međusobnoj zvaničnoj prepisci i odnosu s državnim i samoupravnim vlastima, nadležnim i ustanovama za obična pisma, dopisnice i tiskanice, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije i njegove jedinice: sokolske župe, sokolska društva i sokolske čete.

Međutim Ministarstvo pošta, telegrafa i telefona svojim aktom broj 67058/35 od 16 septembra o. g. izveštava nas, da pojedine sokolske jedinice predavaju na poštu pošiljke, koje su naslovljene i na druge adrese, kao na: Prosvetni odbor Sokolskog društva, Prosvetni odbor Saveza, Jugoslovensku sokolsku maticu i t. d.

Kako je u Uredbi izričito navedeno, da pisma i pošiljke imadu biti naslovljene samo na zvanični naziv jedinica kao: Sokolsko društvo, Sokolska župa, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, a adresati kao načelstvo, prosvetni odbor, Sokolska matica nisu brojni u Uredbi o oslobođenju od poštanskih taksa, nastaju nesporazumi između poštanskih službenika i predstavnika pojedinih sokolških jedinica, jer se sva ovakova pisma opterećuju naknadnom poštarinom.

Da se u buduću izbegne svima ovim nesporazumima, upućuju se sve br. jedinice Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, da bez iznimke pišu adrese onako, kako je to izloženo u samoj Uredbi, dakle direktno na Savez, župu, društvo ili četu, jer svako drugo adresovanje potpašće pod udar naknadnog opterećenja poštarinom.

Kr. vlade, ministar g. Karadžozov i predstavnici pravnička pojedinih slovenskih zemalja. Nakon svečanog otvorenja prešlo se na radni program kongresa po pojedinim sekcijama.

75-godišnjica smrti Artura Šopenhauera. U subotu 21. o. m. proteklo je 75 godina od smrti velikog nemačkog filozofa Artura Šopenhauera. Ovaj genijalni filozof rodio se 22 febr. 1788 u Gdansku (Dancigu). Svoje mlade godine proveo je u Francuskoj i Engleskoj. Pod uticajem filozofa Šulca posvetio se je čistoj filozofiji. U Berlinu bio je dak Fihtej, a promovirao je u Jeni. Otišavši u Vajmar, mnogo je debatirao o umetnosti s Getom. Godine 1820 habilitirao se na univerzitetu u Berlinu, ali je predavao samo jedan semestar, nakon čega se povukao. Živeo je izmehčno u Italiji i Nemačkoj, a umro je 1860 u Frankfurtu na Majni. Svoje veliko filozofsko delo izdao je 1819 u Lajpcigu pod naslovom »Svet kao volja i pretstava«, koje je pobudilo ogromnu senzaciju, jer je tim delom negirao sve dotadnje sisteme. Koliko je bio cenjen dokazuje činjenica, da je 1891 izišlo ovo njegovo delo već u osmom izdanju. Iako su kasnije mnoge od njegovih nauka korigirali, ipak njegova filozofija još i danas ima mnogo pripadnika i sledbenika u čistavom svetu.

Razne kulturne vesti. U četvrtak 19. o. m. umro je u Švicarskoj čuveni francuski diplomat Zil Kambon, nestor francuskih diplomata stare škole. Kambon se rodio 5 januara 1845 u Parizu. Svršivši pravne nauke, posvetio se advokaturi, ali je nakon rata s Nemcima 1871 prešao u upravnu službu, iz koje je zatim prešao u diplomatsku. Najpre je bio poslanik u Vašingtonu, kasnije u Madridu, a god. 1907 imenovan je za poslanika u Berlinu, koji je napustio kada je buknuo svetski rat. Godine 1920 bio je predsednik konferencije ambasadora u Parizu. Godine 1925 izdao je veliku studiju »La diplomatie«. Umro je u dubokoj starosti, prečavši 90 godinu.

Ceo slovenski naučni svet ovih dana seća se 70-godišnjice prof. dr. Lubora Niderla, čuvenog češkoslovačkog preistoričara i bivšeg profesora Karlovačkog univerziteta u Pragu. Niderle se posvetio pod uticajem Tira studiju klasične arheologije, a kasnije pod uticajem Masarika studiju antropologije i primitivnih preistorijskih kultura. Specijalizirao se je još u Minhenu i Parizu te je 1890 god. postao docent, a 1904 redoviti profesor antropologije i preistorije. Kao naučnik velikog formata svojim istraživanjima i svojim spisima stekao je velik ugled i van granica svoje otadžbine.

Popularni i najstariji član zagrebačke opere Tošo Lesić ovih dana proslavio je 70-godišnjicu svog života. I otac i majka jubilara bili su glumci, pa je i Lesiću bilo kazalište već u krvi. Angažovao ga je 1874 pokojni Zajc.

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVIČETA

Župa Banja Luka

DRVAR. — Početak sletskih priredaba. Početak sletskih svečanosti bio u nedelju 15 sept. i to pripreve članstva na teške dužnosti, koje ga očekuju narednih dana.

Brat ing. V. Slavić održao je predavanje o »Sokolskim sletovima«. Nakon predavanja brat Slavić je još davao razna obavešćenja o samim sletskim pripremama.

Do podne održana su pokusna takmičenja muškog naraštaja. Naš naraštaj pokazuje priličan napredak od prošle godine.

Posle podne održan je sastanak članova društvene uprave s predstavnicima četa. Tu su se, uglavnom, raspravljala razna pitanja u vezi sa sletom.

DRVAR. — Lufkarsko pozorište. Kao dopuna naraštajskih takmičenja Sokolsko društvo Drvar otvorilo je 21 septembra svoje lufkarsko pozorište komadom »Zidanje Skadra« od br. Mihaelčića. Taj je komad dobio prvu nagradu SSKJ.

Oprema pozornice bila je odlična, odela lutaka možda čak i suviše bogata i precizna, ali za našu decu ništa nam nije suviše dobro.

Pozorište je naišlo na puno razumevanje među građanstvom, a dabome u prvom redu među decom.

DRVAR. — Sletske prijave. Umoļavamo još jednom ona društva, koja nam još do sada nisu poslala definitivne prijave o učestvovanju na sletu, da to bezodvlačno učine, jer je rok već prošao. Te su nam prijave veoma potrebne da se uzmognemo pobrinuti i za dovoljan broj prevoznih sredstava, kao i za razmere tribina na sletištu, pa za prenoćište i prehranu.

Privedičaj neće biti krivi, ako radijemara pojedinih jedinica ne bude sve onako, kao što bi bilo poželjno. Jedino na tačnim prijavama počiva garancija za tačnost organizacije.

Prema do sada primljenim prijavama odziv će biti daleko veći, nego što smo i predviđali, tako da će ovaj slet premašiti razmere običnog okružnog sleta i biće uspeliji nego prošli slet u Drvaru 1933 godine.

Župa Beograd

BEGRAD. — Tečaj za uvežbavanje olimpijskih igara. Sokolska župa u Beogradu priredila je tečaj radi uvežbavanja vežbi za utakmice na olimpijadi u Berlinu. Tečaj je trajao mesec dana i održan je od 1 do 30 avgusta t. g. Za tečaj se je javilo 11 redovnih i tri (3) vanredna slušača. Tečaj je održan u Zemunu i to samo uveče od 20 časova pa nadalje. Tečajnici su uložili veoma mnogo truda oko učenja takmičarskih vežbi. Učesnici tečaja su redovno sa svojih redovnih dužnosti svake večeri prelazili iz Beograda u Zemun radi vežbanja. Vežbalo se je prosečno oko tri časa. Tečajnici su imali zajedničku večeru i zajedničko prenoćište o trošku župe. Na tečaju su bila braća iz Beograda (Sok. društvo Beograd I, II, III i V) za Zemunom. Rezultati tečaja su skromni. Po završetku tečaja održana je u neku ruku ispitna proba o uspehu samih tečajnika. Tečaj je održavan u sokolani Zemun - Matica. R. D. G.

BEGRAD. — Župske plivačke utakmice. Beogradska Sokolska župa održala je po redu četvrtu utakmicu u plivanju 25 avgusta t. g. Utakmice su dizane na Savi i to na plivalištu Sportskog kluba »Brdanin«. Utakmice su počele u 8 časova i mogli su da se takmiče samo ona braća i one sestre, koji su, do tada bili spremni za takmičenje. Svi oni takmičari koji nisu na vreme došli na zbiralište, pa ma da su zakasnili i jedan minut, nisu prepušteni takmičenju. Ovo striktno pridržavanje reda i tačnosti neobično je dobro delovalo kako na one uredne i tačne, tako i na neuredne i netačne takmičare. Ovo je početak sistematskoga disciplinovanja nedisciplinovanih Sokola i uverenje smo, da će se jednom, ako se ova stalno bude radilo, zavesti red i disciplina u naše Sokolstvo. Na prozivu za takmičenje bilo je prisutno: 35 članova (od prijavljenih 62), 11 članica (a prijavilo se je 15), 63 muškog naraštaja (prijavilo se 83), i 18 naraštajki (a prijavilo se je 24).

Takmičenje je počelo u 8 časova, a završeno je u 17 časova. Rezultati ovih utakmica bolji su od rezultata utakmica prošlih godina. Na ovim utakmicama učestvovalo je više takmičara (ki) nego na prošlim plivačkim utakmicama. Interesantno je napomenuti da su ovom prilikom i sestre učestvovala u takmičenju u skokovima. Važno je još napomenuti, da se rezultati u svima vrstama plivanja i skokova malo razlikuju od rezultata s utak-

mica ovd. Plivačkog potsaveza. Na utakmicama učestvovala su ova društva: Beograd (sa Zemunom), Pančevo i Sremska Mitrovica.

Rezultat utakmica:

I slobodan stil 50 m: članovi: prvo mesto — Ertl Josip (Sr. Mitr.) 13 bod. vr. 0.31,6 min.; članice: Veljković Vera (B. Mat.) 13 bod., vr. 0.39,2; m. naraštaj: Zrnić Branko (B. IV) 13 bod., vr. 0.31,0; ž. naraštaj: Brezovšek Izolda (B. I) 13 bod., vr. 0.45,5 min.

II slobodan stil 100 m: članovi: Mihaelović Milutin (B. V) 13 bod., vreme 1.16,1 min.; članice: Veljković Vera (B. Mat.) 13 bod., vr. 0.39,2; m. naraštaj: Zrnić Branko (B. IV) 13 bod., vreme 1.14,4 min.

III slobodan stil 400 m: članovi: Hadija Nikola (Pančevo) 13 bod., vreme 6.57,4 min.

IV ledno plivanje 100 m: članovi: Jovanović Branislav (B. V) 13 bod., vr. 1.22,3 min.; članice: Milošević Radmila (B. V) 13 bod., vreme 2.38,4 min.

LEDNO plivanje 50 m: m. naraštaj: Dukovac Mata (Zemun) 13 bod., vreme 0.46,0 min.; žen. naraštaj: Brezovšek Izolda (B. I) 13 bod., vreme 0.50,0 min.

V prsno plivanje 100 m: članovi: Malek Radomir (B. V) 13 bod., vreme 1.36,2 min.; članice: Veljković Miroslava (B. Mat.) 13 bod., vreme 2.15,4 min.

Prsno plivanje 50 m: m. naraštaj: Martulis Rajko (Beograd I) 13 bod., vreme 0.40,3 min.

VI prsno plivanje 200 m: članovi: Stojanović Milan (B. V) 13 bod., vreme 3.27,6 min.

VII mešovito plivanje 3 x 50 m: članovi: Stoj. Mil. (B. V) 13 bod., vreme 2.31,7 min.

VIII štafeta 4 x 50 m: članovi: Beograd V (prva vrsta) 26 bod., vreme 2.23,0 min.; članice: Beograd Mat. 26 bod., vreme 4.09,4 min.; m. naraštaj: Beograd I 26 bod., vreme 2.21,1 min.; žen. naraštaj: Beograd I 26 bod., vreme 3.38,9 min.

IX skokovi s daske od 3 m: članovi: Buda Juraj (B. I) 26 bod., rezultat 66,4; članice: Đorđević Dragoslava (B. II) 26 bod., rezultat 44,232; m. naraštaj: Božinović Ljubomir (B. I) 26 bod., rezultat 35,04.

Skok s daske od 1 m: žen. naraštaj: Selheđi Marija (B. V) 26 bod., rezultat: 19,393.

Utakmice su protekle u redu i miru. Na utakmicama je bila primerna disciplina takmičara i takmičarki. Organizacija je bila vrlo dobra i zato su utakmice mogle, s obzirom na broj takmičara, da budu sasvim na vreme završene. Beogradska Sokolska župa mogla bi mnogo više da posveti pažnju plivanju i skakanju, jer se u samoj župi nalaze najveće naše reke. Može se primetiti da na ovim utakmicama nisu učestvovala ni sva društva, koja se nalaze pored Dunava i Save, a još manje ona društva, koja se nalaze pored V. Morave, Kolubare i dr. naših reka. Uslovi za razviće, za gajenje plivanja i skakanja su potpuni, samo malo više pažnje, volje i truda, pa će napor da urodi dobrim i vrlo dobrim plodom. Šta više, može se primetiti da se plivanjem, skokovima u vodu i veslanjem mogu da bave i sokolske čete beogradske župe.

Rezultati sa četvrtih plivačkih utakmica beogradske župe potpuno su zadovoljavajući, i možemo se nadati, da će u narednim godinama biti bolji i bolji. R. D. G.

POZAREVAC. — Okružno takmičenje u odbojci. Peto okružje beogradske Sokolske župe održalo je svoje utakmice u odbojci 8 septembra t. g. u Požarevcu. Za utakmice su se prijavile vrste: a) članova: Požarevac i Smederevo, b) članica: Požarevac, v) m. naraštaja: Požarevac i Smederevo, g) ž. naraštaja: Požarevac.

Moramo sa žaljenjem da podvučemo što nije bila prijavljena i što se uopšte nije takmičila nijedna sokolska četa, kao i nijedan tim starije braće.

Prvo mesto za članice i ž. naraštaj zauzele su vrste iz Požarevca, koje su se takmičile bez takmaca, bez konkurencije. Na taj način vrste obiju kategorija stekle su uslove za nastup na župskim utakmicama.

Kod članova pobedilo je društvo Požarevac s rezultatom 2 : 0.

Kod m. naraštaja pobedilo je Sok. društvo Smederevo rezultatom 2 : 1. Važno je primetiti, da je m. naraštaj bio uvežbaniji od članova.

Igra se nije odlikovala naročito veštini i spretnim kombinacijama, što je znak da treba više pažnje posvetiti odbojci u samim društvima.

Istoga dana održana je i sednica okružnoga načelnikstva, koja je pretresala aktuelna tehnička pitanja okružja. R. D. G.

KRONIKA

† Dr. Voja Marinković. U sredu dne 18. o. m. umro je u Beogradu nakon dužeg bolovanja dr. Voja Marinković, bivši ministar vanjskih poslova i predsednik vlade. Pokojnik se rodio 1. maja 1876 u Beogradu, gde je svršio i gimnazijske nauke. Nakon položene mature otišao je u Pariz, gde je postigao doktorat prava i nacionalne ekonomije. U politički život stupio je još srazmerno mlad, te je prvi put biran u narodnu skupštinu godine 1906. U vladu stupio je po prvi put 1914 god. Sudelovao je i na izradi krfske deklaracije i spada među političke tvorce ujedinjene Jugoslavije. Nakon rata bio je nekoliko puta ministar, duži period ministar inostranih dela a zatim i ministar predsednik. Kao državnik i diplomat bio je velikih i realnih pogleda i koncepcija. Isticao se i kao odličan govornik i kao čovek retke erudicije. Njegovom smrću nestalo je iz našeg javnog i političkog života jedne od najmarkantnijih ličnosti visokih kvaliteta i sposobnosti, bilo kao čoveka, političara i državnika, kao i jednog istinskog i osvedočenog Jugoslavena.

Kongres Siamaka u Beogradu. U subotu 21. o. m. bio je otvoren u Beogradu XI međunarodni kongres ratnih invalida. Kongres je otvorio u ime naše vlade ministar socijalne politike i narodnog zdravlja g. Mirko Komnenović. Svečanom otvorenju prisustvovali su i vojni atašeei bivših savezničkih zemalja i Bugarske, nadalje poslanici nemački, italijanski i austrijski.

Ministra vojske i mornarice zastupao je njegov pomoćnik diviz. general g. Vladimir Čukavac. Nakon svečanog otvaranja kongresa, kojemu su pored zastupnika raznih udruženja učestvovali i zastupnici Saveza SKJ, bio je izabran za predsednika teški ratni invalid i pretsednik bugarskog invalidskog udruženja general Mirko Nikiforov, a za potpredsednike delegati raznih zemalja, među kojima i predsednik našeg invalidskog udruženja pukovnik Lujo Lovrić. U okviru svečanosti, priređenih u počast kongresa, dne 22. o. m. izvršeno je osvećenje novog invalidskog doma u prisustvu zastupnika Nj. Vel. Kralja, zastupnika Kr. vlade, Narodne skupštine, diplomatskog kora i raznih udruženja. Čin osvećenja obavio je patrijarh Varnava. Tom zgodom ujedno otkriven je u novom invalidskom domu i spomenik blaženopočivšem Viteškom Kralju Ujedinitelju.

Kongres slovenskih pravniku. U nedelju 22. o. m. otvoren je u Beogradu u velikoj sali Kolarčevog univerziteta kongres pravniku slovenskih zemalja, kojemu je učestvovalo preko 1000 članova udruženja pravniku pojedinih slovenskih zemalja. Otvorenju kongresa učestvovali su zastupnik Nj. Vel. Kralja, predsednik Kr. vlade g. dr. Milan Stojadinović, ministar pravde g. dr. Miškulin, bugarski ministar pravde g. Karadžozov i veliki broj predstavnika svih institucija u Beogradu. Kongres je otvorio njegov predsednik g. dr. Milan Stojadinović, koji je naročito podvukao potrebu nezavisnosti sudaca i zbliženja pravilnih propisa slovenskih zemalja. Govorili su još naš ministar pravde g. dr. Miškulin, koji je kongres pozdravio kao predstavnika

ROSIIA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

Župa Cefinje

CETINJE. — Javni čas Sokolskih četa Hercegovni i osvećenje sokolske zastave čete u Mokrinama. Sokolske čete: Mojdež, Sutorina, Kameno, Trebesin, Mokrine i Gradac, uz učesce Matičnog društva Hercegovni i vojnika I tvrđavskog puka Boke Kotorske, pridrele su 8 septembra t. g. svoj javni čas. U 7 sati bio je zbor sviju četa i matičnog društva u koje su se vreme vršile probne vežbe. Nakon probe vežbi za javni čas održana je služba božija u hramu sv. Ilije. U 10% sati izvršeno je osvećenje sokolske zastave čete u Mokrinama, kojoj je kumovao Jovo Sekulović, pretsednik opštine u Hercegovome.

Posle zajedničkog ručka br. Dušan Popović, starešina Sokolskog društva Hercegovni otvorio je zajedničku tromesečnu sednicu, koja se je održala po unapred utvrđenom dnevnom redu. Na ovoj sednici pročitani su referati sviju funkcionera pojedinih četa, koji su se, uglavnom, ticali dosadašnjeg i budućeg sokolskog delovanja po četa. Diskusija, u kojoj su uzeli živoga učesca pored starešine župe br. Miloševića, referenta za sokolske čete Grubičića i načelnika župe Ligučiča, te starešine društva Dušana Popovića, svi referenti društva i četa, trajala je do 3% sata posle podne.

U 4 sata starešina župe br. Gavro Milošević otvorio je javni čas govorom, u kojemu je istakao da je danas bolje nego ikada ranije potrebna u sokolskim redovima čista jugoslovenska sokolska ideja, te da je ona jedino moguća da svu braću širom naše mile Jugoslavije drži na okupu.

Program javnog časa sastojao se iz sledećih tačaka: a) prostih vežbi, koje su izvodili članovi muškog podmlatka čete u Sutorini, b) proste vežbe, koje su izvodili članovi matičnog društva Hercegovni, v) proste vežbe, koje su izvodili članovi sokolskih četa, vežbe na vratilu, koje su izveli članovi društva Hercegovni, i vežbe puškama, koje su izveli vojnici I puka tvrđavske artiljerije.

Sve su vežbe izvedene na opšte zadovoljstvo publike, koja je bila brojnija od 1500, a osobito vežbe članova sokolskih četa i vežbe puškama vojnika tvrđavskog puka.

Posle svršenog javnog časa nastalo je narodno veselje. K. G.

Župa Osijek

BIJELO BRDO. — † Br. Franjo Škvorc. Sokolska četa u Bijelom Brdu izgubila je brata naraštajca Škvorca Franju 18 VIII t. g., koji je sahranjen uz veliko učesce dece i naraštaja. U bratu Franji četa je izgubila jednog revnog i iskrenog brata od koga se mnogo očekivalo u budućnosti.

KUČANCI. — Osnivanje čete. U selu Kučancima pokrenuta je akcija za osnutak Sokolske čete. U tu svrhu održana je konstituirajuća skupština 7 VII 1935 na kojoj je izabrana uprava, koja je predložena župi na odobrenje.

PETRIJEVCI. — Obnova doma. Sokolsko društvo Petrijevci nedavno je usled požara izgubilo svoj dom i sada su otpočeli radovi na obnovi doma, koji će konačno preći u sokolske ruke.

VEL. KOPANICA. — Javna vežba. Sokol. društvo Vel. Kopanica priredilo je javnu vežbu 11 VIII t. g. na vlastitom vežbalištu. U izvedbi programa uzela su učesca muška deca s prostim vežbama, vežbama puškama i u igrama, a članovi s vežbama na vratilu i razboju. Program je dobro izveden, no vrlo kratak. Poseta publike zadovoljavajuća. Posle vežbe održana je utakmica u odbojki između mesnog društva i kombinovane momčadi društva Osijek i Đakovo, koju je publika pratila s velikim interesovanjem.

SIBINJ. — Javna vežba. Sokolsko društvo Sibinj održalo je javnu vežbu 8 IX 1935 uz sudelovanje jedinica Sl. Brod, Trnjani, Sl. Kobas i Lužani. Pro javne vežbe održao je starešina br. Zagorac celokupnom članstvu govor, kako treba u današnjim prilikama da se održimo na visini svog zadatka. Nastupile su sve kategorije osim ženskog naraštaja s vrlo dobrim uspehom. Posle vežbe odigrana je utakmica u odbojki između Sibinja i Trnjana za koju je publika pokazivala veliko interesovanje i razumevanje. Nakon utakmice razvila se u sokolani igranka.

SOPJE. — Javna vežba. Dana 25 avgusta o. g. održalo je Sokolsko društvo Sopje svoju godišnju javnu vežbu. Javna vežba uspeła je iznad svakog očekivanja. U Sopje su došli delegati župe Osijek braća dr. Ilija Mamuzić i Nikola Cvjetičanin, te braća iz Slatine s okružnim načelnikom bratom Radinovićem, pa braća iz Vraneševaca, Noskovaca i Gor. Miholjca.

Javna vežba počela je u 3 sata po podne, s pozdravnim govorom starešine društva dr. Katalinića. Brat dr. Katalinić predao je reč bratu dru Iliji Mamuziću, koji je govorio o zadacima Sokolstva. Govor brata Mamuzića bio je praćen s velikom pažnjom i učinio je dubok utisak na sve prisutne. Posle njegova govora govorio je još okružni načelnik brat Radinović, koji je govorio o petgodišnjici rada Sokolskog društva Sopje. Nakon svršenog govora klicalo se Nj. Vel. Kralju Petru II, Kraljevskom domu i jugoslovenskom Sokolstvu.

Posle govora sledio je sam program. Prvo nastupiše sokolska deca društva Sopje, njih 12 na broju, u prostim vežbama propisanim za ovu godinu. Vežbe su odvežbali vrlo dobro. Drugi nastupiše naraštajci društva Sopje, njih šestorica, te su i oni odvežbali svoje proste vežbe. Treća tačka programa bila je lakotletska i to bacanje kugle, koja je bila praćena s velikim zanimanjem. Kuglu je najdalje bacio brat Milinić Dušan i to 970 cm, a brat Romović 940 cm jednom rukom. Obadvojica su članovi društva Sopje.

Posle bacanja kugle, nastupiše članovi Sokolske čete Vraneševci sa svojim prostim vežbama propisanim za slet u Subotici, a posle njih nastupiše članovi društva Sopje i Slatina u prostim vežbama.

Zadnja tačka programa bila je nastup na vratilu i to u kombinovanoj vrsti Slatina i Sopje. Ova je tačka odnela najviše aplauza.

Javnu vežbu završio je govorom brat Sekalec, zahvalivši se u prvom redu bratskoj župi Osijek na velikoj pažnji, što je na javnu vežbu poslala svoje delegate, te braći delegatima što su došli, te svim ostalim koji su posetili javnu vežbu.

Pre same javne vežbe otvirala je glazba državnu himnu, a na svršetku javne vežbe »Hej Sloveni«.

Po svršenom programu bila je narodna veselica, koja se je razila u lepom raspoloženju.

Sokolsko društvo Sopje ove godine slavi svoju petgodišnjicu svoga rada i ono u svome radu napreduje. R-ić.

Župa Sušak - Rijeka

GOSPIĆ. — Sudelovanje društva na okružnom sletu u Gračacu. U Gračacu održan je 8 sept. sokolski slet Ličkog okružja. Na sletu su sudelovale gotovo sve sokolske jedinice ovoga okružja, a napose veliki broj sokolskih četa. Uz ostale vrlo uspele tačke 11 sokolskih četa natečalo o prelazni srebrni Kraljev venac, koji je dobila Sokolska četa iz Ostrvice.

Ovome sletu prisustvovao je znatan broj članova našeg društva, a 17 starije braće, pod vodstvom zamjenika načelnika brata Majcena, sudelovalo je jednom originalnom vežbom palicama. Ova tačka ne samo što je bila vrlo dobro izvedena i predmet opće pažnje, već je napose pobudila interes s razloga, što je to u ovom kraju valjda prvi put da nastupaju starija braća. Slet je inače u svakom pogledu vrlo dobro uspeo. M. D.

GOSPIĆ. — Društveni sastanak. 13 sept. održan je društveni sastanak, koji je bio vrlo dobro posećen. Starešina brat dr. Petar Zec, pročitao je dve poznate okružnice Saveza i župe. Okružnice se, kao što se znade, odnose na razne pojave u povodu novog političkog previranja, a u njima su apodiktiki naglašeni sokolski ciljevi i ideal i naročito podvučena nepolitičnost i nacionalna jugoslovenska ideologija Sokolstva. M. D.

Župa Varaždin

ČAKOVAC. — Prva međudruštvena plivačka utakmica u Čakovcu. Na gradskom kupalištu u Čakovcu održana je 8 septembra o. g. prva međudruštvena utakmica u plivanju. Natecanju pristupili su članovi društva Varaždin i Čakovec te čete Kuršanec.

Oko kupališta sakupio se je veliki broj gledalaca. Od župe bili su prisutni braća Belčić, dr. Svoboda i Pongračić te starešina čakovačkog društva brat dr. Blašić s celim upravnim odborom.

Sred najvećeg interesa kod gledalaca i u živoj borbi postignuti su ovi rezultati: I članovi 50 m slobodni stil: 1) Večerina L. 35 sek., 2) Paris E. 35,3 sek., 3) Erler H. 35,4 sek., 4) Rob A. 35,8 sek. (svi Čakovec), slede: Medved (Kuršanec), Krnoul E. (Čakovec), Peršić I. (Varaždin), Trstenjak J. (Kuršanec), Ahec I., Kunst B., Mežnarić R. (Varaž-

din), Višnjarić F., Mesarić F. i Tomašić A. (Kuršanec), Pap F. i Sieber T. (Varaždin), Mursić A., Blazinarić M. i Dopša M. (Kuršanec).

II članovi 50 m prsno: 1) Paris E. 44,3 sek. Čakovec, 2) Rokić N. 50,1 sek. i Ahec I. (oba Varaždin).

III muški naraštaj 25 m slobodni stil: 1) Vadla A. (Varaždin) 20,1 sek., 2) Vukšić J. (Čakovec) 20,2 sek., 3) Dumbović S. (Varaždin) 21,4 sek., slede Golob V., Krnoul D. i Strmečki I. (svi Varaždin).

IV članovi štafeta 4x25 m slobodni stil: 1) vrsta Čakovec 1 min. 8,1 sek., 2) Varaždin 1 min. 18 sek., i 3) Kuršanec 1 min. 18,1 sek.

Utakmice vodio je načelnik brat Kerec.

Takove i slične priredbe nailaze na veliki interes širokih slojeva, pa bi se morale u buduće češće priređivati.

KURŠANEC. — Javna vežba. U nedelju 15 septembra o. g. priredila je Sokolska četa Kuršanec svoj treći javni nastup. Kako je članska vrsta te čete osvojila na ovogodišnjim župskim takmičenjima veliki srebrni lovor-venac, dar Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, te je za taj nastup vladao znatan interes.

Na mestu okićenim državnim barjacima sakupilo se je celokupno članstvo čete, koje je pozdravio župski starešina brat Belčić, nakon kog je govorio starešina čete brat Božanić. Njegov govor popratili su članstvo i gledaoci burnim poklicima Nj. Vel. Kralju Petru II.

Nastupila su ženska i muška deca, članovi u prostim vežbama te odeo na preči. Predvodili su ih braća Mesarić i Suligoj te sestra Stipan. Iznenađio je nastup domaćih članova i članica, koji su odlično odigrali narodno kolo. Pratio ih je četni tamburaški zbor. Članovi i članice bili su obučen u prekrasnim narodnim našnjama. Poseta bila je srednja. Većinom seljaci.

VARAŽDIN. — Sokoli kod otkrića spomenika Blaženopočivšem Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. 6 septembra o. g. otkriven je u Varaždinu spomenik Blaženopočivšem Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Spomenik je vrlo uspešno delo našeg umetnika g. Augustinčića. Pored naroda i mnogih udruženja, uzeli su kod otkrića spomenika učesca i Sokoli iz Varaždina i okolice. Sudelovale su 2 sokolske muzike, 5 barjaka i oko 200 članova i članica u svečanoj odori. Nakon vojske defilovali su pored spomenika i Sokoli.

PRIBSLAVEC. — Javna vežba. Nedaleko Čakovca, u lepom negdašnjem parku dvorca grofa Festetića, održan je 22 septembra ovogodišnji javni nastup Sokolske čete Pribislavec. Na-

stup je bio vrlo dobro posećen od domaćeg seljaštva, a pridružile su i čete Ivanovec, Stefanec i Novo Selo sv. Rok. Prisustvovali su i izaslanici okolišnih društava i četa.

Javni nastup započeo je govorom brata Jurčića, koji je predočio položaj Sokolstva na ovoj krajnjoj granici naše države i dužnost Sokolstva oko odgoja omladine. Njegov govor duboko se je dojmio prisutnih, jer je naišao na mnogo odobravanja. Nakon govora ot-svirana je himna.

Na vežbi nastupila su: muška deca, ženska deca, članovi i muški naraštaj. Deca iz Stefanca vežbala su istarsku scenu, a članovi društva Čakovec nastupili su na preči. Pojedine kategorije predveli su braća Kerec, Jurčić, Sabol i Božić te sestra Barac.

U štafetnom trčanju pobedila je štafeta Čakovec. Vežbi su prisustvovali starešina župe brat Belčić, prets. žup. P. O. brat Deduš i starešina matičnog društva brat dr. Blašić.

Nakon nastupa razvila se je na vežbalištu u prostorijama dvorca zabava.

Ova marna četa pokazala je kako se ne sme, i pored sviju napadaja na Sokolstvo, prestatj radom i kako samo neustrajšiv i intenzivan rad vodi do pobeđe.

Župa Zagreb

GREĐANI. — Javna vežba. Dne 15 septembra o. g. četa Gređani održala je svoju IV sokolsku javnu vežbu u školskom dvorištu. Sudelovala su okolna društva: Okučani, Stara Gradiška i Nova Gradiška, i čete: Cage, Ladevaca i Bodegraji.

Program je izveden na opšte zadovoljstvo prisutnih. Posle završenog programa održao je govor starešina čete br. Mile Besjedić, koji je završen klicanjem Nj. Vel. Kralju Petru II i Jugoslaviji. Zatim je bilo narodno veselje.

MEDARI. — Javna vežba. Sokolska četa u Medarima-Trnavi priredila je 15 IX 1935 svoju javnu vežbu na igralištu kod »Narodnoga doma«. Na vežbi je sudelovalo matično društvo iz Nove Gradiške, bratske čete iz Mašića, Smrtića i Petrova Sela; vojnička četa iz Nove Gradiške, te školska deca našeg sokolski podmladak. Izveden je ovaj raspored: 1) Proslav; 2) Molitva, dečija vežba s pesmom; 3) Vežbe članova; 4) članica; 5) Vežbe četa; 6) Vežbe naraštajaca; 7) Dečije vežbe s pesmom; 8) Vežbe vojske; 9) Vežbe na spravama; 10) Dečije vežbe; 11) Sokolska slika »Oj Sloveni«. — Iza toga slobodna zabava. — Poset je bio brojjan. Sve su vežbe potpuno uspele na opće zadovoljstvo, pa je i slobodna zabava iza toga bila srdačna i prijatna. — Priredba je u svemu uspeła moralno i materijalno.

Preporučamo tretke, koje oglašuju u „Sokol. glasniku“!

Ako želiš imeti moderno, ceneno in solidno izdelano sobno slikarjio se obrni na naslov Albert Špeletič Ljubljana, Emonska cesta 25 197-3 Telefon šte. 31-75

Učiteljska tiskarna registrirana zadruga z.o.z. Ljubljana Franciškanska 6 Tiska šolske, mladiške, leposlovne in znanstvene knjige v enobarnem in večbarnem tisku. Brošure in knjige v malih in najvećjih nakladah. — Casopise, proračune, vabila, jedilne liste, plakate. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. — Šolski zvezki za osnovne, meštanske in srednje šole. Risanke, dnevnik, beležnice in leposlovnice. Naročila sprejema tudi Podružnica knjigarno v Mariboru palača banovinske hranilnice

Oglašujte u »Sokolskom glasniku«!!! JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA u Ljubljani registrovana zadruga s ograničenim jamstvom opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepsčinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva. Izdaje i raspava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije Prodaja odora sviju kategorija Naslov: Jugoslovenska sokolska matice, Ljubljana, Narodni dom Poštansko čekovni račun Ljubljana: 13.931 Telefon broj 25-43 Zahtevajte cenik!

190-14 ТВОРНИЦА ГИМНАСТИЧКИХ И СПОРТСКИХ СПРАВА J. ОРАЖЕМ РИБНИЦА на Долењском Израђује све сокoлске вежбање справе, опреме читавих вежбаони, сокoлских домова, школа, војске и морарије, летњих вежбаони и купалишта, потрешитице за лаку атлетiku, справе за кућну гимнастику и башице. Обнапаа старе справе. Израда најsolidнија. — Цене умерене.

190-98 KLIJEJE svih vrst no fotografijah ali risbah izvor suja najsolidnije KLIJARNA ST-DEU LJUBLJANA-DALMATINOVATS